

ดูแลชีวิต
อย่ากินผักที่ติดสารปนเปื้อน

ปลูกผัก บนโต๊ะ

ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ ปลูกบนดาดฟ้า

YouTube : Farm Station

ดร.ทวิศักดิ์ วิยะชัย

ทุกขั้นตอนละเอียดชัด ทำได้จริง ด้วยตัวเอง

สนับสนุนให้คนไทย
มีข้อบกพร่องหนังสือ
แบ่งปันความรู้
ขับเคลื่อนประเทศไทย

 สถาบัน 7D Academy

ปลูกผักบนโต๊ะ: ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ ปลูกบนดาดฟ้า

โดย ดร.ทวีศักดิ์ วิยะชัย (ดร.โจ)

ราคา 245 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ.2558

ห้ามคัดลอกเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลงเป็นแผ่นบันทึกเสียง ดัดแปลงวีดิทัศน์ หรือเผยแพร่ด้วยรูปแบบ และวิธีการอื่นใดก่อนได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ทวีศักดิ์ วิยะชัย.

ปลูกผักบนโต๊ะ ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ ปลูกบนดาดฟ้า.-- พิมพ์ครั้งที่ 1 -- กรุงเทพฯ : เซเวนตี บুক, 2563. 256 หน้า
1. ผัก--การปลูก. I. ชื่อเรื่อง

635
ISBN 978-616-8235-12-6

ประธานบริหาร

รัชชัย พิษผล

ที่ปรึกษา

พ.อ.คมกฤช รัตนฉายา ดร.ณัฐนรินทร์ เนียมประดิษฐ์ ภญ.ดร.อโณทัย งามวิชัยกิจ
ดร.สุปัญญา สุนทรนนท์ วัศ.สิริพงศ์ จิงถาวรณ นพ.ธีรวัฒน์ เนียมสุวรรณ

บรรณาธิการอำนวยการ

ผศ.ดร.ตฤณกร เกตุกุลพันธ์

กรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร

ปรียาภา พิษผล

เลขานุการกองบรรณาธิการ

ณัฐริกา หลิมไทยงาม

กองบรรณาธิการ

เกรียงศักดิ์ คูจานุทัศน์

ออกแบบปก/จัดหน้า

ณัฐนันท์ ใจรินทร์

เครดิตภาพประกอบ

Design by Freepik

ภูมิโอสรรางสรรค์โดย

บริษัท เซเวนตี บุก จำกัด

194/10 ถนนลาดพร้าว แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน

แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2739-8000 โทรสาร 0-2739-8356-9

Homepage: <http://www.se-ed.com>

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี แอนด์ เอ็น บุก 82 ซอยพุทธบูชา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140 (สำนักงานใหญ่)

โทรศัพท์ 02-246-4198 โทรสาร 02-870-7652

ปลูกผัก
บนโต๊ะ

ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ
ปลูกบนดาดฟ้า

ดร.ทวิศักดิ์ วิยะชัย (ดร.โจ)

ปลูกผัก
บนโต๊ะ

ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ
ปลูกบนดาดฟ้า

ปลูกเอง ดี

ไม่จ้อรอก

คำนำ สำนักพิมพ์

หลังจากที่ช่องยูทูป Farm Station ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและมีผู้ติดตามถึงกว่าเจ็ดหมื่นคน ดร. ทวีศักดิ์ วียะชัย หรือ ดร.โจ ของใครหลาย ๆ คน ได้ตัดสินใจวางพลั่วและเสียมลง ละมือจากถุงปุ๋ยและถอดถุงมือออก เพื่อที่จะได้จับเมาส์และรัวแป้นพิมพ์ได้ถนัดมือ

ผลผลิตของดร.โจในครั้งนี้จึงไม่ใช่พืชผักสวนครัว แต่เป็นหนังสือที่อัดแน่นไปด้วยวิธีการ และเคล็ดลับในการปลูกผัก ตั้งแต่การคัดเลือกอุปกรณ์ การเตรียมดิน การป้องกันวัชพืช หรือแมลง ไปจนถึงวิธีการปลูกที่แตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดของผักอย่างเจาะลึกแต่เข้าใจง่ายทั้งในด้านภาษาและการถ่ายทอดโดยผู้อ่านสามารถทำตามได้แบบ step by step กันเลยทีเดียว

การปลูกผักนับเป็นเรื่องที่ท้าทายพอสมควร แต่แน่นอนว่าไม่ยากเกินรับมือแน่นอน และหากคุณเป็นคนที่อาศัยอยู่ในเมืองที่คิดอยากปลูกผักไว้ทานเอง แต่ดันมีพื้นที่จำกัดและขัดสนทางด้านเวลาอันและเวลาว่าง คุณได้หยิบหนังสือเล่มแล้ว นั่นก็เพราะหนังสือเล่มนี้ไม่ได้เน้นเพียงแค่ตัว ‘วิธีการ’ แต่ยังคำนึงถึงวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากยุคเกษตรกรรมสู่ยุคที่สะดวกสบายด้วยเทคโนโลยี การทำสวนผักทานเองในพื้นที่เล็ก ๆ ด้วยความช่วยเหลือจากนวัตกรรมราคาย่อมเยาจึงเป็นแกนหลักที่ดร.โจยัดไว้กระทั่งหนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ปลูกผักบนโต๊ะ ปลูกในพื้นที่เล็ก ๆ ปลูกบนดาดฟ้า

จึงเป็นหนังสือที่ไม่เพียงแต่เหมาะกับไลฟ์สไตล์ของคนเมือง แต่รวมถึงคนที่รักและดูแลสุขภาพของทั้งตนเองและคนในครอบครัวอีกด้วย

ก็ในเมื่อเกริ่นมาเสียขนาดนี้แล้ว ลองเปิดอ่านไปจนถึงหน้าสุดท้ายของเล่มดูสิ แล้วคุณจะรู้เลยว่า การปลูกผักทานเอง ไม่ใช่เรื่องที่ไกลเกินความสามารถของตนเองด้วยซ้ำ

จากผู้เขียน

การปลูกผักทานเองอาจจะดูเป็นเรื่องลำบากสำหรับคนที่อยู่ในเมือง เพราะไหนจะต้องหาอุปกรณ์อะไรუნวายเป็นหมด แถมพื้นที่ก็มีจำกัด และที่สำคัญมาก ๆ ก็คือ รถติดจะแย่อยู่แล้ว เวลานอนยังไม่ค่อยพอ เช่นนั้นแล้วจะเอาเวลาที่ไหนมานั่งรดน้ำพรวนดินจริงไหมครับ แต่ถ้าหากคุณรู้ว่าผักส่วนใหญ่ที่วางขายในตลาดปนเปื้อนด้วยสารอันตรายหลายชนิด แทรกมากับวิตามินและแร่ธาตุ แทนที่จะสุขภาพดี กลับอาจทำให้เราเป็นโรคต่าง ๆ เช่น มะเร็ง เบาหวาน ฯลฯ เมื่อเป็นอย่างนี้ การปลูกผักกินเองก็อาจไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไป และมีความคุ้มค่า เพราะทำให้เราลดความเสี่ยงจากการเป็นโรคที่เกิดจากการบริโภคผักปนเปื้อนสารพิษ ไม่เพียงเท่านั้น การปลูกผักกินเองเป็นโอกาสที่คุณจะได้กินผักสดที่สุดในสามโลก และเป็นโอกาสที่จะได้ลองผักใหม่ ๆ และไม่มีขายในตลาด เช่น มะระหั่วใจ ถั่วฝักยาวลายเสือ มะเขือเทศช็อคโกแลต อีกอย่างก็คือ การปลูกผักกินเอง ทำให้สามารถเลือกผักมากินตั้งแต่ยังอ่อน ๆ ซึ่งมันอร่อยมาก ไม่เหมือนการซื้อผักจากตลาด ที่คนปลูกจะเก็บมาขายตอนที่ได้น้ำหนักดี

ดร.ทวีศักดิ์ วิยะชัย

สารบัญ

Part I

1. โลเคชั่นสำหรับการปลูกผัก.....	14
2. อุปกรณ์การทำสวน....Item ที่ขาดไม่ได้.....	17
3. ภาชนะปลูกต้นไม้สไตล์คนเมือง.....	22
4. ปุ๋ยหมัก...หัวใจของการปลูกผัก.....	28
5. น้ำหมักปลังผัก.....	43
6. มาเตรียมดินปลูกผักกัน.....	46

Part II

7. ปลูกผักบนโต๊ะ ตอบโจทย์คนเมือง.....	50
8. เทคนิคป้องกันโรคแมลงในผักแบบชีวิวิธี.....	60
9. ปลูกผักต้องรู้จักเพาะเมล็ด.....	78
10. ดินเพาะเมล็ดสูตรเด็ด.....	88
11. เพาะเมล็ดยังไงให้งอกดี.....	91

Part III

12. ถั่วงอก ผักทรงโปรด.....	102
13. เพาะทานตะวันงอกกินเองแบบง่ายๆ ในถุงใบเดียว.....	106
14. เพาะเห็ดฟางกินเองง่ายๆ ไม่ต้องใช้ตะกร้า.....	116
15. เพาะเห็ดโคนน้อยกินเองง่ายๆ ใน 7 วัน.....	124
16. วิธีเพาะเห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดยอदनนิยม.....	134
17. ปลุกผักสลัดปลอดสารกินเอง.....	142
18. ผักบั้ง ของมันต้องมี.....	154
19. ผักกาด คื่นห่าน กวางตุ้ง ผักกินใบคู่ครัว.....	161
20. พริก เผ็ดแซบ.....	171
21. มะเขือเทศ..ผักอูมามี.....	175
22. กะเพรา โหระพา แมงลัก ผักสามสหาย.....	178
23. สาระแหน่ มินต์ไทย.....	186
24. ต้นหอม ขึ้นฉ่าย ผักชี...โรยหน้าแล้วดี.....	189
25. เพิ่มพลังด้วยผักโขม.....	202
26. ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด ชูดต้มยำประจำบ้าน.....	208
27. มะนาว เจ้าแห่งความเปรี้ยว.....	224
28. ถั่วฝักยาว ผักอายุยืน.....	234
29. แตงกวา ผักเทพเจ้า.....	238
30. วิธีรดน้ำผักแบบอัตโนมัติ.....	242
31. แหล่งซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรสำหรับคนเมือง.....	248

Part

I

บทที่
1

โลเคชั่น

สำหรับ

การปลูกผัก

สำหรับคนเมือง

สิ่งที่กังวลใจเป็นอันดับแรก ๆ เมื่อจะลงมือปลูกผักก็คือ “พื้นที่” เพราะที่พักอาศัยมีเนื้อที่จำกัดมาก แต่จริง ๆ แล้วไม่ใช่เรื่องน่าหนักใจเลยครับ เพราะขอให้พื้นที่ว่างกว้างยาวสักหนึ่งไม้บรรทัด เราก็เริ่มปลูกผักทานได้แล้ว ซึ่งอาจเป็นมุมหนึ่งของดาดฟ้าบนตึกแถว ที่จอดรถหน้าทาวน์เฮ้าส์ ริมระเบียงคอนโด หรือแม้แต่รั้วบ้านก็ดัดแปลงมาปลูกผักได้

แต่ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่แบบไหน สิ่งที่เราขาดไม่ได้สำหรับต้นไม้ก็คือ “แสงแดด” เพราะต้นไม้จะโตได้ก็ต้องมีการสังเคราะห์แสง เพื่อสร้างอาหารสำหรับการเจริญเติบโต แม้ปัจจุบันจะมีการใช้แสงเทียมเพื่อปลูกต้นไม้แล้วก็ตาม แต่ผมว่าการปลูกผักด้วยแสงธรรมชาติเป็นแนวทางที่ยั่งยืนและประหยัดกว่า โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีแสงแดดเพียงพอสำหรับปลูกต้นไม้อยู่แล้ว

สำหรับพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกผักที่เรากินกันบ่อย ๆ อย่าง ผักบุ้ง กวางตุ้ง คะน้า สลัด พริก และมะเขือเทศ ต้องมีแสงแดดส่องอย่างน้อย 4 – 8 ชั่วโมงต่อวัน ไมอย่างนั้นจะทำให้ต้นยืดยาวและใบซีด ถ้าเป็นพวกผักผลอย่างพริก มะเขือ หรือแตงกวา ถ้าปลูกในร่มก็จะไม่ค่อยออกดอกออกผลซักเท่าไร เนื่องจากสังเคราะห์แสงได้น้อยนั่นเอง หากพื้นที่ของบ้านอยู่ใกล้กับรั้วไม้ใหญ่ก็อาจต้องตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เพื่อให้แสงส่องถึงพื้นที่ที่จะปลูกผัก ส่วนพื้นที่ร่มเงาเราก็ต้องหาผักที่ต้องการแสงน้อยมาปลูก เช่น สะระแหน่ จิงจูฉ่าย หรือวอเตอร์เครส

อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก ๆ เช่นกันก็คือ **“น้ำ”** เพราะน้ำเป็นส่วนประกอบหลักของต้นไม้และจำเป็นต่อกระบวนการทำงานภายในของพืช ซึ่งน้ำที่เราใช้ส่วนใหญ่ก็คงเป็นน้ำประปาหรือไม่ก็น้ำบาดาล สำหรับน้ำประปาสามารถใช้รดต้นไม้ได้อยู่แล้ว แต่หลายคนอาจจะสงสัยว่าแล้วคลอรีนในน้ำประปาจะมีผลกับต้นไม้ที่เราปลูกหรือไม่ ก็ต้องตอบว่ามี ซึ่งจริง ๆ แล้วคลอรีนก็เป็นธาตุอาหารอย่างหนึ่งของต้นไม้ แต่เป็นธาตุที่ต้องการในปริมาณน้อยมาก ถ้าหากได้รับบ่อย ๆ และสะสมมาก ๆ ก็เป็นพิษได้เหมือนกัน เพราะจะทำให้ใบเล็กและใบไหม้ แต่เท่าที่ผมปลูกต้นไม้มาใช้น้ำประปาเป็นประจำ ซึ่งก็ไม่มีปัญหาอะไร ยกเว้นอย่างเดียวคือ ค่าน้ำประปาที่เพิ่มขึ้นอย่างพรวดพราด

บางบ้านอาจใช้น้ำบาดาลรดต้นไม้ แต่น้ำบาดาลบางที่ก็มีปัญหา เช่น เป็นสนิมหรือมีหินปูน เอาไปรดต้นไม้ก็ไม่งาม ซึ่งสามารถแก้ไขโดยการพักน้ำ เพื่อให้น้ำสัมผัสอากาศให้เหล็กและหินปูนตกตะกอน ถึงค่อยเอามาใช้หรืออีกวิธีคือ การใช้ชุดกรองสนิมเหล็กและหินปูน ซึ่งก็ช่วยลดปัญหาได้

อีกอย่างก็คือ เรื่อง **“อากาศ”** บางคนไม่แน่ใจว่าในเมืองอากาศร้อน ๆ จะปลูกผักงามหรือเปล่า ผมบอกเลยว่าปลูกได้สบายเพราะผักที่ขายส่วนใหญ่เป็นผักที่มีการปรับปรุงพันธุ์ให้เติบโตได้ในสภาพอากาศของบ้านเราอยู่แล้ว จึงไม่เป็นปัญหามากนัก

สวนผักถาดฟ้า

สวนผักบนทางเท้า

สวนผักริมรั้ว

อุปกรณ์การทําสวน... Item ที่ขาดไม่ได้

เมื่อตัดสินใจจะลงมือทําสวนทั้งทีก็ต้องมีอุปกรณ์คู่ใจกันหน่อย ในตอนนี้ผมจะขอแนะนำอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทําสวนเบื้องต้น ซึ่งผมคัดเอามาเฉพาะ Item(s) ที่ใช้เป็นประจำ หากเรามีอุปกรณ์เหล่านี้ไว้ ก็จะทำให้การทําสวนของเราสะดวกมากขึ้น

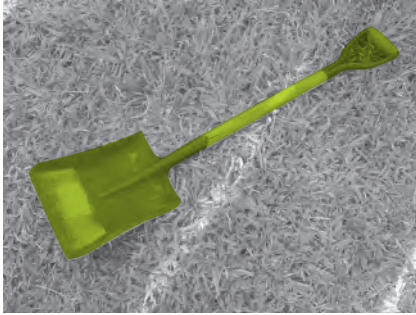
แม้จะเป็นการทําสวนในเมืองแต่ผมคิดว่าจอบเป็นอุปกรณ์ที่ควรจะมีชิ้นแรก สำหรับคนที่มือพื้นที่ เพราะเป็นเครื่องมือการเกษตรที่มีมาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ ควบคุมวิวัฒนาการของโลกเลยทีเดียวได้ เราใช้จอบสำหรับขุดดินทำแปลงปลูกผักขุดหลุมปลูกต้นไม้ ดายหญ้า และอีกหลาย ๆ อย่าง

1. จอบ

มีทั้งจอบด้ามไม้กับจอบด้ามเหล็ก ซึ่งจอบด้ามไม้จะต้องซื้อตัวจอบกับด้ามแยกกันต่างหาก แล้วค่อยประกอบตัวจอบเข้ากับด้ามทีหลัง ส่วนใครที่ชอบความสะดวกจะซื้อจอบเหล็กมาใช้เลยก็ได้ แต่ผมรู้สึกว่าการจอบด้ามเหล็กเวลาจับไม่ค่อยถนัดมือและมันจะสั้น ๆ หน่อย จอบเหล็กน้ำหนักจะเบา เหมาะสำหรับการทำแปลงผักเล็ก ๆ ที่ไม่ต้องขุดดินอะไรมากมาย

2. พลั่ว

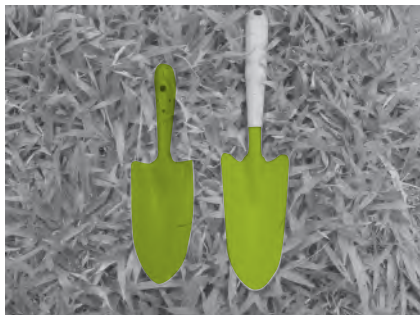
เป็นเครื่องมือสวนอีกอย่างที่ควรมีเอาไว้ เพราะเราใช้สำหรับตักดินหรือผสมปุ๋ยก็ได้ มีทั้งชนิดด้ามไม้และด้ามเหล็ก สำหรับใครที่ต้องการความแข็งแรงทนทาน ให้ซื้อพลั่วเหล็กมาใช้เลยเพราะบางครั้งพลั่วด้ามไม้ใช้ไปนาน ๆ ด้ามจะหักได้ พลั่วจะต้องใช้บ่อยๆ โดยเฉพาะการทำปุ๋ยหมักแบบเป็นกอง สำหรับพลิกกลับกองปุ๋ยหรือตักดินใส่กระถาง

3. เสียม

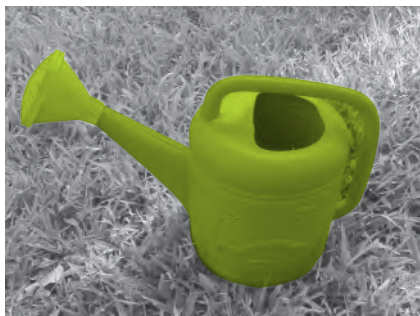
เป็นอุปกรณ์ที่เราใช้ขุดหลุมหรือถอนหญ้า มีหลายความยาวให้เลือก และมีทั้งชนิดด้ามไม้และด้ามเหล็ก ส่วนตัวผมจะชอบใช้เสียมด้ามไม้แบบด้ามยาว เพราะจับถนัดมือและมีน้ำหนักเวลาที่ใช้ขุดอะไร ไม่เหมือนเสียมด้ามเหล็ก แม้จะแข็งแรงแต่เวลาจับมันจะลื่น ๆ ไม่ค่อยถนัดมือ

4. ช้อนพรวน

เป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำสวน ใช้สำหรับขุดดินหรือตักดินในพื้นที่เล็กๆ ที่ดินไม่แข็งมาก ช้อนพรวนมีหลายราคาตามคุณภาพ ตั้งแต่หลักสิบไปจนถึงหลักร้อยที่ขายในห้าง

5. บัวรดน้ำ

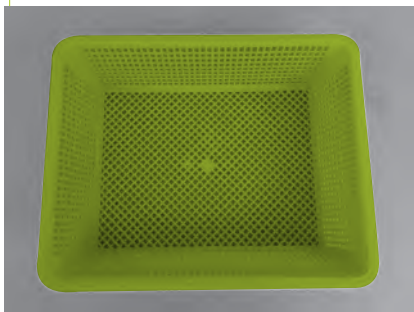
เป็นอุปกรณ์หนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการทำสวน บัวที่ผมใช้หลัก ๆ มี 2 แบบคือ บัวรดน้ำพลาสติกสีฟ้า ขนาด 5-10 ลิตร กับบัวรดน้ำแบบฝอยละเอียดขนาด 1-2 ลิตร การทำสวนเราจำเป็นต้องมีบัวรดน้ำทั้งสองแบบเพื่อให้เหมาะกับการใช้งานแต่ละอย่าง อย่างเวลาเพาะกล้าควรใช้บัวรดน้ำแบบฝอยละเอียด เพื่อเมล็ดจะได้ไม่หลุดไปกับน้ำและต้นกล้าจะได้ไม่ล้ม ส่วนบัวรดน้ำอันใหญ่เหมาะสำหรับการรดต้นไม้ในกระถางที่ต้องการน้ำเยอะหรือแปลงผักที่โตแล้ว น้ำจะได้ชุ่มเร็ว ๆ

6. กรรไกรตัดแต่งกิ่ง

เป็นอุปกรณ์ส่วนอีกอย่างที่ควรมี เพราะเราใช้กรรไกรเพื่อตัดแต่งกิ่งไม้ที่ไม่ใหญ่มากนักหรือใช้ตัดผักผลไม้และอีกอีกประเภท กรรไกรที่เราใช้มี 2 แบบคือแบบปากโค้งเหมาะสำหรับตัดกิ่งไม้กับแบบปากตรงเหมาะกับการตัดผักผลไม้ ราคาตั้งแต่หลักสิบจนถึงหลักพัน ขึ้นกับวัสดุที่ใช้ อันนี้ก็เลือกเอาที่สบายใจกันได้เลย

7. ตะกร้าพลาสติกทรงสี่เหลี่ยม

เป็นอุปกรณ์อเนกประสงค์ที่เราใช้ประโยชน์ได้หลายอย่างทั้งการเพาะเมล็ด ปลูผัก เก็บผัก ร่อนปุ๋ยหมัก ฯลฯ ตะกร้าพลาสติกที่ผมใช้บ่อยมี 2 ขนาดคือ อันเล็กราคาประมาณ 10 บาท เอาไว้สำหรับเพาะเมล็ด กับอันใหญ่ราคา 20-30 บาท เอาไว้เก็บผัก ใส่ของหรือร่อนปุ๋ยหมัก ข้อดีของตะกร้าพลาสติกทรงสี่เหลี่ยมก็คือ เวลาวางเรียงกันจะไม่กินที่เหมือนตะกร้าพลาสติกทรงกลม หากพื้นที่น้อยเราเอาตะกร้าพลาสติกหลายอันมาเรียงกันเป็นแปลงผักได้เลย

8.

กาตเพาะ

เป็นอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ที่ใช้ในการเพาะเมล็ดผักต่าง ๆ การใช้กาตเพาะมีข้อดีหลายอย่างคือ ทำให้ต้นกล้าโตเสมอกัน หลังจากย้ายกล้าแล้ว ต้นกล้าที่นำไปปลูกก็ตั้งตัวดี กาตเพาะมีน้ำหนักเบา ย้ายต้นกล้าไปไหนก็ง่าย ปัจจุบันกาตเพาะส่วนใหญ่ทำจากพลาสติกแต่บางประเทศยังใช้กาตเพาะจากโฟม

เพื่อป้องกันการกระแทกเวลาขนส่ง กาตเพาะมีหลายขนาดให้เลือกใช้ตามขนาดต้นกล้า แต่ขนาดที่เรามักจะใช้เป็นประจำคือ ขนาด 104 หลุมกับขนาด 200 หลุม ซึ่งมีราคาใบละ 20-30 บาท

นอกจากอุปกรณ์พื้นฐาน

ที่ใช้ในการทำสวนที่ผมแนะนำแล้ว ท่านอาจหาอุปกรณ์เพิ่มเติมในการทำงานอย่างถุงมือ สายยาง ปิ่นฉีดยา รด เชื้อ เกลือ บั้งก็ ถังพลาสติก กระบอกล้างน้ำ ฯลฯ เพื่อให้การทำสวนสะดวกยิ่งขึ้น

ภาชนะปลูกต้นไม้สโตนเมือง

กระถางเป็นภาชนะที่เรานิยมใช้ปลูกต้นไม้ แต่จริง ๆ แล้วเดี๋ยวนี้มีภาชนะสำหรับใส่ต้นไม้อีกตั้งหลายอย่างให้เลือกใช้ เพื่อให้เหมาะกับต้นไม้และสภาพพื้นที่ ผมมีภาชนะแบบต่าง ๆ มาให้ดู เพื่อเป็นไอเดียในการเลือกใช้เอามาปลูกผัก เพราะว่าภาชนะช่วยตกแต่งบ้านให้ดูสวยงามด้วย

1. กุญเฑาะชำ

กุญเฑาะชำเป็นภาชนะปลูกต้นไม้ที่ราคาถูกที่สุด ทำจากพลาสติกจำพวก HDPE หรือ LDPE ราคาภิโกรัมละ 40-70 บาท มีหลายขนาดให้เลือกใช้เริ่มตั้งแต่ 2x5 นิ้ว สำหรับเอาไว้ปักชำหรือเพาะเมล็ด ไปจนถึงขนาด 10x20 นิ้ว สำหรับปลูกผลไม้หรือไม้ประดับต้นใหญ่ ๆ มีทั้ง

สีดำและสีขาว ซึ่งสีขาวจะดูดความร้อนน้อยกว่าทำให้พืชผักที่ปลูกเติบโตดี แฉมเวลาปลูกเรียงกันเยอะ ๆ ก็ดูเก๋ดี แต่ถุงสีขาวจะมีราคาแพงกว่าถุงสีดำ กุญเฑาะชำมีอายุการใช้งาน 1-2 ปี เหมาะสำหรับการปลูกผักอายุสั้น ๆ

กระถาง

ปัจจุบันมีกระถางต้นไม้หลายแบบให้เราเลือกใช้ เช่น กระถางพลาสติก กระถางดินเผา กระถางปูน กระถางไม้ ฯลฯ แต่จากประสบการณ์ของผม พบว่า กระถางพลาสติกมีความสะดวกและเหมาะสำหรับการทำสวนมากกว่าชนิดอื่น เพราะกระถางพลาสติกมีน้ำหนักเบา

บางครั้งการทำสวนต้องมีการย้าย ต้นไม้ ถ้าใช้กระถางดินเผาหรือกระถางปูน เมื่อปลูกลงต้นไม้ลงไปแล้วจะมีน้ำหนักมาก ทำให้ยกลำบาก

นอกจากนั้นกระถางพลาสติกยังทำความสะอาดง่าย สามารถนำมาใช้ได้หลายครั้ง เมื่อแตกหักเสียหายก็เอาไปขายรีไซเคิลได้ อีกอย่างก็คือ ราคาไม่แพงมาก เริ่มตั้งแต่ใบละบาท จนถึงหลายร้อยบาทขึ้นกับขนาดและพลาสติกที่ใช้ เดียวนี้กระถางพลาสติกมีหลายสีให้เราเลือกใช้ให้เข้ากับสวนของเรา

กระถางที่ขายตามตลาดต้นไม้ส่วนใหญ่เป็นทรงกลม แต่เดี๋ยวนี้กระถางพลาสติกทรงสี่เหลี่ยมได้รับความนิยมมากขึ้น จึงเริ่มมีขายทั่วไป เหมาะสำหรับเอามาทำเป็นแปลงเล็ก ๆ แต่กระถางพลาสติกทรงสี่เหลี่ยมจะมีราคาแพงกว่ากระถางทรงกลมพอสมควร

3. ภาชนะปลูกต้นไม้จากของเหลือใช้

นอกจากถุง กระถาง อ่าง ตะกร้าแล้ว เรายังเอาของเหลือใช้มาเป็นภาชนะปลูกผักได้เยอะแยะไปหมด ซึ่งนอกจากประหยัดแล้ว ยังได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้วย มาดูกันว่ามีอะไรบ้าง เพื่อเป็นไอเดียเอาไปทำกันที่บ้านครับ

4. ขวดน้ำ

เราสามารถเอาขวดน้ำขนาด 1.5 หรือ 5 ลิตร ที่หลายบ้านซื้อมาดื่ม มาตัดตามแนวนอนหรือแนวตั้ง ใส่ดินแล้วเอาผักลงปลูกก็ได้ เช่น สะระแหน่ ผักชี ต้นหอม หรือจะเป็นผักชะแยงก็ดีเพราะขวดเก็บน้ำได้